

**UCHWAŁA NR XXIX/161/2013
RADY GMINY ŁONIÓW**

z dnia 27 marca 2013 r.

w sprawie: uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2015

z d

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990r o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz.1591 z późn.zm.) w związku z art. 176 pkt 1 i art.179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz.U z 2013r poz.135)

§ 1.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2013-2015 stanowiący Załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Łoniów.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Antoni Szpak

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2013-2015

Z dniem 1 stycznia 2012 roku weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadzająca reformę systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Ustawa wyłącza z systemu pomocy społecznej zadania z zakresu wspierania rodzin i organizowania pomocy dzieciom pozbawionym właściwej opieki w środowisku rodzinnym i zwiększa finansową odpowiedzialność gmin za dzieci umieszczone w pieczy zastępczej. Ustawa nałożyła na gminy obowiązek opracowania i realizacji 3- letniego gminnego programu wspierania rodziny. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się zatem będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie również w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną. Ma to na celu pomoc w odzyskaniu przez rodziców funkcji opiekuńczych i umożliwienie dziecku powrotu do środowiska rodzinnego. Rodzina, to naturalne środowisko wychowawcze dziecka, które wpływa na jego osobowość, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowując jego aktywność i postępowanie na całe życie. Rodzina jako podstawowa komórka społeczna spełnia istotne funkcje zaspokajające potrzeby społeczne psychiczne i emocjonalne swoich członków. Jest ona pierwotnym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtują się postawy, zachowania i poglądy, umiejętności oceny sytuacji, szczególnie w okresie wychowawczym dziecka. Prawidłowo funkcjonująca rodzina, konsekwentnie i z powodzeniem spełniająca swoje zadania, stanowi dla swych członków, przede wszystkim dzieci, źródło poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Nadrzędnym celem polityki prorodzinnej jest stworzenie warunków do pełnego rozwoju rodziny. W pierwszej kolejności rodzina powinna mieć możliwość samodzielnego mierzenia się ze swoimi problemami, co zwiększa jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymuluje aktywność własną, a także wyzwala potencjał rodziny. Niezwykle ważne jest umacnianie rodziny i przeciwdziałanie jej dysfunkcjonalności w realizacji funkcji psychospołecznych. Zaburzeniem prawidłowego funkcjonowania rodziny może być ubóstwo, długotrwałe bezrobocie, narkomania, alkoholizm, brak mieszkania, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego, przemoc, przestępczość, różnego typu choroby. Stanowią one zagrożenia współczesnej rodziny i mogą prowadzić do wykluczenia społecznego. Działania pomocowe skierowane do rodzin odznaczają się niską efektywnością. Wynika to z rozproszenia działań przez różne instytucje, braku koordynacji tych działań, stosowania metod uzależniających od pomocy, a także położenia nacisku na pomoc finansową, bez należytego wykorzystania form merytorycznych np. działań wspierających, edukacyjnych, terapeutycznych oraz aktywizujących. Wobec powyższego zachodzi konieczność zmiany pracy z rodzinami poprzez podjęcie działań skierowanych na dążenie do rozwiązywania problemów rodzin w sposób trafny i pełny. Działania te wymagają wielopłaszczyznowego postrzegania sytuacji osób i rodzin oraz podejmowania wobec nich zintegrowanych działań w formie współpracy instytucji tak, aby gdzie jest to możliwe, nie dopuszczać do odebrania dziecka rodzicom. Istniejący system dopuszcza możliwość podjęcia decyzji o zabraniu dziecka z rodziny, często w sytuacji, której można by było zaradzić. Przemoc, alkoholizm oraz brak właściwej opieki nad dzieckiem są najczęstszą przyczyną umieszczania dzieci w pieczy zastępczej. Bardzo często problemy te zauważane są zbyt późno. Nowa ustawa kładzie nacisk na współpracę między instytucjami, które mają kontakt z dzieckiem, mają zostać wzmocnione działania profilaktyczne, powstać instytucje asystenta rodziny i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Rodziny zagrożone kryzysem mają być stale monitorowane przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników medycznych i inne instytucje, które kontaktują się z rodziną, w tym także w razie potrzeby przez kuratorów sądowych i policję.

Niniejszy Program skupia się przede wszystkim na opiece świadczonej dla rodziny poprzez pomoc społeczną ponieważ znaczną część zadań opieki nad dzieckiem i rodziną realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej. Zadania powinny zakładać działania zorientowane na zabezpieczenie potrzeb, tworzenie pozytywnego środowiska wychowawczego, poprawę jakości życia dzieci i rodzin, jak również podejmowania interwencji i objęcie opieką w sytuacjach zagrożenia dobra dziecka. Wszystkie działania Programu powinny być skierowane na wsparcie rodziny biologicznej, a istotą działań podejmowanych przy realizacji tego Programu winno być wspieranie,

a nie zastępowanie rodziny, nauczycieli i społeczności lokalnych w rozwiązywaniu problemów rodziny na naszym terenie. Wynika to z zasady pomocniczości stanowiącej zasadę konstytucyjną.

Program jest propozycją zintegrowanych i planowanych kierunków działań w odniesieniu do mieszkańców Gminy Łoniów.

I. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Stworzenie warunków do prawidłowego wypełniania przez rodziny funkcji opiekuńczo-wychowawczych na terenie Gminy Łoniów.

II. CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Podejmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym .

- Najważniejszym celem szczegółowym jest niedopuszczenie do sytuacji, w której dziecko musi opuścić rodzinę biologiczną. Do współpracy w zależności od występujących w rodzinie problemów zapraszani są przedstawiciele różnych instytucji, którzy wspólnie diagnozują sytuację danej rodziny, a także ustalają we współpracy z rodziną plan działań. Wzmacniające oddziaływanie na rodzinę odnosi się do określenia takiej strategii interwencji w życie rodziny, która zapobiegnie separacji jej członków oraz wzmocni rodzinę w procesach radzenia sobie z przyczynami i objawami kryzysu.

2. Zbudowanie systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych dysfunkcjami oraz dla rodzin dysfunkcyjnych.

- System jest oparty na pomocy **asystenta rodziny**, który zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stał się dodatkowym narzędziem w pracy pracownika socjalnego. Asystent wspiera rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Jego rolą jest doprowadzenie do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuszczenie do sytuacji umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. W sytuacji, gdy dziecko znajduje się poza rodziną biologiczną, rolą asystenta jest działanie mające na celu doprowadzenie do jak najszybszego powrotu dziecka do środowiska rodzinnego.
- Rodzina przeżywająca trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych może zostać objęta pomocą **rodziny wspierającej**. Problemy opiekuńczo-wychowawcze najczęściej związane są z brakiem odpowiednich wzorców w rodzinach, z których pochodzą rodzice. Dzięki współpracy z rodziną wspierającą osoby takie mają możliwość poznania godnego naśladowania sposobu funkcjonowania. Zadaniem rodziny wspierającej jest aktywna pomoc w przezwyciężeniu kryzysu w rodzinie wspieranej.
- **Praca socjalna** w środowiskach dysfunkcyjnych oparta na promowaniu rozwiązań w zakresie wspierania rodziny, upowszechniania konieczności wzmacniania rodzin poprzez zapewnienie im łatwego dostępu do specjalistów pracujących na rzecz rodziny.
- Tworzenie i prowadzenie **grup wsparcia** jako dodatkowego sposobu na świadczenie bezpośredniego wsparcia osobie i rodzinie będącej w sytuacji kryzysowej i zagrożonej wystąpieniem kryzysu.

3. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży.

- Przygotowanie programów profilaktyczno - edukacyjnych dla dzieci i młodzieży
- Prowadzenie działań integrujących i aktywizujących społeczność lokalną na rzecz przeciwdziałania patologiom społecznym wśród dzieci i młodzieży
- Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich posiłków w szkole
- Organizowanie czasu wolnego w tym wypoczynku letniego i zimowego

4. Stworzenie systemu poradnictwa rodzinnego

- Skoordynowanie działań podmiotów świadczących usługi na rzecz rozwoju i funkcjonowania rodziny.

III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Założeniem programu jest stworzenie odpowiednich warunków i możliwości dla skutecznej pomocy rodzinie oraz poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym przy współpracy instytucji i organizacji.

IV. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorem Programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Łoniowie przy współpracy z:

- Urzędem Gminy,
- Placówkami oświatowymi z terenu Gminy Łoniów,
- Policją,
- Zespołem Interdyscyplinarnym,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Sandomierzu
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Parafiami z terenu Gminy Łoniów
- Placówkami Służby Zdrowia,
- Kuratorami Sądowymi,
- Organizacjami pozarządowymi.

V. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring Programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Monitoring będzie polegał na zbieraniu i ocenie danych pod kątem realizacji celów programu. Zebrane informacje będą wykorzystane do planowania działań profilaktycznych, które będą wpisywane w formie zadań do wykonania przez poszczególne instytucje i organizacje realizujące program. Prowadzenie ewaluacji i monitoringu realizacji programu służy sprawdzeniu czy zostały zrealizowane działania oraz jaki jest wynik zrealizowanych przedsięwzięć. Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji czy osiągnięto zakładane rezultaty, czy pozwoliły i w jakim stopniu na realizację celów Programu.

VI. PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie sprzyjających warunków dla poprawy życia rodzin i dzieci, a spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

Przewodniczący Rady Gminy

Antoni Szpak

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji 3 -letnich gminnych programów wspierania rodziny ukierunkowujących działania w tym zakresie i wskazujących podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań.

Przewodniczący Rady Gminy

Antoni Szpak